

kommunfullmäktige ☒
kommunstyrelsen ☐
övriga nämnder ☐
förvaltning ☐

Affärsplan Tändsticksområdet 2012-2014

Fastställt av kommunfullmäktige 2011-09-01 § 247

JÖNKÖPINGS
KOMMUN

TÄNDSTICKSOMRÅDET

AFFÄRSPLAN 2012-2014

ANTAGEN AV KOMMUNFULLMÄKTIGE 1 SEPTEMBER 2011

Inom ramen för Stadsbyggnadsvision 2.0
www.jonkoping.se/stadsbyggnadsvisionen

Projektgrupp

Kristin Nilsdotter Isaksson:
Stadskontoret, Tekniska kontoret

Niklas Abrahamsson:
Tekniska kontoret

Andreas Karlsson:
Tekniska kontoret

Jonny Wigrup:
Tekniska kontoret

Daniel Håkansson:
Tekniska kontoret

Anders Persson:
Kultur Jönköpings kommun

Eva Tallvid:
Fritid Jönköping

Jenny Larsson:
Stadsbyggnadskontoret

Sten Norinder:
Stadskontoret

Samverkansgrupp

Jönköpings kommun och representanter
från verksamheterna på
Tändsticksområdet.

Referensgrupp

Stadsbyggnadsvisionens projektlednings-
grupp.
Science Park Jönköping

Kontakt

Andreas Karlsson,
Chef Mark och Exploatering
Tekniska kontoret
andreas.karlsson4@jonkoping.se

Innehåll

Innehåll.....	s.2
Bakgrund.....	s.3
Syfte/ Mål.....	s.4
Genomförande.....	s.5
Stadsbyggnadsvisionen	s.6-7
Kulturvärden.....	s. 8-9
Omvärld.....	s.10-11
Inriktning för utvecklingen....	s.12-13
Aktörer.....	s.14
Karta Tändsticksområdet.....	s.15
Riktlinjer för verksamheter....	s.16-19
Uthyrningspolicy.....	s.20-21
Gestaltungsprinciper.....	s.22-25
Åtgärder.....	s.26-35

Foton:

Copyright 2007, Pictometry, International Corp:
Omslaget

Jönköpings kommun:
s. 3, 7, 8, 9, 11, 13-15, 17-19, 26-32, 34

Smålandsbilder:
s. 4, 11, 20-24, 26, 28-31, 33, 35

Stock.exchng: s. 10, 12, 29, 34

Andreas Westman: s. 24

Norrahammers bruk: s. 25

Phosforos: s. 30

Grand Public s. 26, 32, 34

Bakgrund

Sedan mitten av 80-talet har Tändsticksområdet varit ett signifikant kulturområde och mötesplats i Jönköping. Då bildades Kulturhuset och blev ett aktivt allaktivitetshus i Jönköping. Andra verksamheter som präglar området är museer och kulturverksamhet som t. ex. Tändsticksmuseet och konstnärlig verksamhet på Tändsticksgränd 24. En hel del övrig verksamhet som finns i området är inriktad på skapande och hantverk. Andra stora aktörer på området är Kulturskolan och Smålands Musik och Teater, även om den senare är på väg bort från området. Det finns bland annat en aktiv second-hand affär, skivbutik, antikhandel och en ekologisk livsmedelsbutik jämte ateljéer och kontorsverksamhet. Några pubar är verksamma under kvällstid och skapar liv och rörelse. Ett flertal caféer och restaurangverksamhet är på väg att etablera sig i området.

Området engagerar många människor som är aktiva i någon av de olika verksamheterna eller är besökare. Många av verksamheterna på området upplever att Tändsticksområdet inte är ett levande område, trots närheten till stadskärnan och den stora mängden kulturverksamhet som finns.

I möten med de olika aktörerna under 2009 framkom synpunkter på att området inte har så många naturliga mötesplatser, att det peri-

odvis är skräpigt och att det upplevs stängt och ödsligt.

En annan faktor som sänker attraktiviteten i området är att det upplevs otryggt såväl dag- som nattetid. Denna aspekt bör särskilt beaktas.

Positiva aspekter som kommit fram är att området innehåller dynamiska och spännande verksamheter och att det är en unik och vacker stadsdel med stor potential.

Området kommer att påverkas av ett flertal större byggnationer under de närmaste åren. Däribland omdragningen av Järnvägsgatan, som knyter Tändsticksområdet närmare västra centrum och planer på ett hotellbygge inklusive parkeringshus i anslutning till Tändsticksområdets östra entré samt ombyggnationen av Västra Storgatan.

Att levandegöra Tändsticksområdet är inte bara en fråga för de befintliga aktörerna och Jönköpings kommun, utan också en angelägenhet för staden som helhet och för regionen. Tändsticksområdet är ett kulturarv och ett unikt område i Jönköping värt att lyfta fram.

Affärsplanen ska användas som plattform för att få Tändsticksområdet till ett levande och pulserande kulturcentrum- där gammalt möter nytt och där innovationer, kultur och en god livsmiljö står i fokus. Ett antal olika vägar för områdets utveckling har redan testats och genererat stor erfarenhet och kunskap längs vägen och nu bör ett operativt arbete för områdets utveckling sättas igång.

Syfte/Mål

Tändsticksområdet är en viktig del av Jönköpings stadsutveckling. Syftet med att ta fram en affärsplan för Tändsticksområdet är skapa ett styrdokument med policy och riktlinjer som ska följas i den framtida utvecklingen av Tändsticksområdet.

- Att skapa en gemensam plattform för hyresgäster på Tändsticksområdet och fastighetsägaren Jönköpings kommun att samverka kring för att gemensamt öka områdets attraktivitet och tillgänglighet i staden.

- Att öka områdets synlighet i staden med tydligare fysisk utformning och starkare marknadsföringskanaler.

- Att genom verksamhetsinriktning och ett kommande gestaltningsprogram skapa attraktiva platser för rekreation.

- Att skapa en stadsdel med mötesplatser som attraherar besökare, verksamheter och nya initiativ.

- Att genom att frigöra lokaler för verksamheter som inte är i linje med Tändsticksområdets inriktning möjliggöra uppstartslokaler för nytt entreprenörskap inom kulturella- och kreativa näringar.

- Att olika förvaltningar i Jönköpings kommun samverkar utifrån sina egna verksamheter för att fylla området med liv och innehåll.

- Att Tändsticksområdet, genom ett ökat besöksantal och en attraktiv miljö ska kännas välkomnande, lugnt och tryggt att vistas i.

Målet är att utveckla en vital och le-

vande kulturstadsdel i centrala Jönköping. Att framhålla de unika kontrasterna mellan gammalt och nytt, där ett gammalt kulturarv möter en modern livsstil.

- Att genomföra denna affärsplan tillsammans med hyresgäster och verksamheter på området under en treårsperiod för att med gemensamma insatser öka besöksantalet på Tändsticksområdet.

- Att få in fler boende i området och genom det möjliggöra ökad aktivitet under fler tider på dygnet och öka trygghetsupplevelsen.

- Att ytterligare nya verksamheter som stärker områdets attraktivitet och karaktär etableras.

- Att genom bred samverkan skapa fler evenemang, arrangemang och aktiviteter i området.

Genomförande

En förvaltningsövergripande projektgrupp har arbetat för att rigga projektet "Tändsticksområdets liv och innehåll" som nu ska genomföras enligt affärsplanen.

Arbetet är förvaltnings- och nämndsövergripande för att få in de nödvändiga kompetenserna till projektet. Projektet leds av Tekniska nämnden/Tekniska kontoret inom ramen för Stadsbyggnadsvisionen, enligt beslut i Kommunstyrelsen.

Övriga förvaltningar och nämnder är:

- Stadsbyggnadskontoret/
Stadsbyggnadsnämnden
- Kultur Jönköpings kommun/
Kulturnämnden
- Fritid Jönköping/ Fritidsnämnden
- Stadskontoret/Kommunstyrelsen

Projektet ingår även som ett delprojekt i Stadsbyggnadsvisionens aktivitetsstrategi.

Referensgrupp

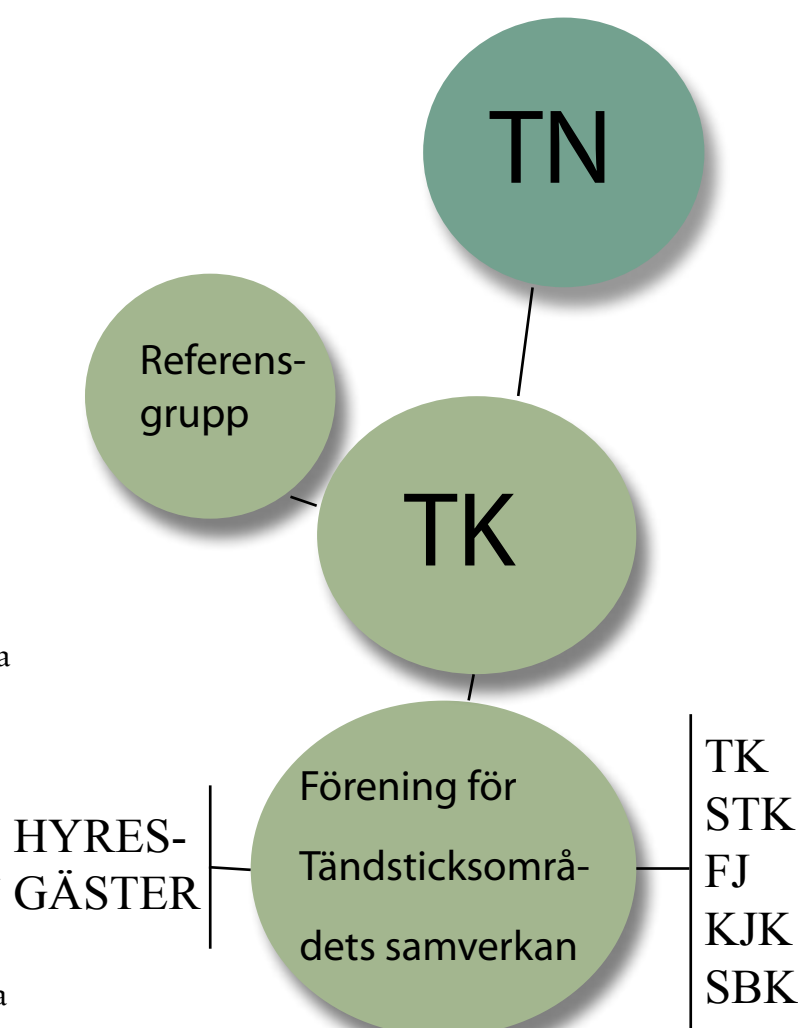
Referensgrupp är Stadsbyggnadsvisionens projektledningsgrupp som består av förvaltningschefer/representanter för samtliga förvaltningar

Förening för Tändsticksområdets samverkan (FTS)

För att genomföra åtgärder som samordning mellan verksamheter, uppdatering av hemsida, gemensamma aktiviteter och arrangemang samt marknadsföringsinsatser bildas en ideell förening. Behöriga att vara med i organisationen är hyresgästerna på Tändsticksområdet samt fastighetsägaren och de förvaltningar som ingår i den nuvarande projektgruppen.

Externa projektmedel

För att växla upp redan befintliga resurser är en ansökan om externa projektmedel för områdets utveckling möjlig- men behöver då ett långsiktigt engagemang.

Stadsbyggnadsvisionen - Stadens liv och innehåll

Stadsbyggnadsvision 2.0 behandlar en rad olika aspekter av Jönköpings fortsatta stadsutveckling utifrån ett helhetsperspektiv. Visionen omfattar hela området runt Munksjön mellan Vättern och E4 – kallat Kärnan, och formar utvecklingen under kommande årtionden. Projektet Tändsticksområdets liv och innehåll styrs av Stadsbyggnadsvisionens bärande idéer och handlingsinriktade punkter, som antagits av Kommunfullmäktige

De olika delarna handlar inte bara om den fysiska miljön, med nya bostäder och arbetsplatser, utan också om dess skötsel, tillgänglighet och stadens liv och innehåll. Många olika aktörer är berörda och blir viktiga samarbetspartners i det fortsatta arbetet. Detta för att vi tillsammans ska lyckas genomföra olika åtgärder som främjar en gynnsam utveckling för Jönköping.

Åtgärder

Visionens bärande idéer och handlingsinriktade punkter ger en tydlig inriktning för det fortsatta arbetet och de olika delprojekt, stora som små, som behöver genomföras. Allt i enlighet med visionens devis "Från tanke till handling".

Det är viktigt att se Stadsbyggnadsvision 2.0 – inte som ett förslag eller en utredning – utan som ett arbetssätt där vi i projektform fortsätter att utveckla staden.

Stadens som utvecklingsfaktor

Jönköping är ett regioncentrum och dess utveckling påverkar hela regionen. Städer av vår storlek konkurrerar om boende och verksamma, studenter och turister m.fl. Vi konkurrerar också om att näringsliv, förvaltningar och utbildningar ska välja att förlägga nya verksamheter hit eller att expandera redan existerande verksamheter. Denna konkurrens kommer att öka. Ett viktigt konkurrensmedel är stadsmiljön och stadens liv och innehåll.

Jönköping är sjöarnas stad.

Våra omgivningar kännetecknar vår stad på många sätt, sjöarna – särskilt den storslagna Vättern, den kuperade terrängen, utblickarna och vyerna. För att utvecklas behöver vi ta tillvara stadens unika värden och tillgångar som redan finns idag, både fysiskt, socialt och kulturellt. Jönköping ska uppfattas som en storstad, vad gäl-

ler utbud som idrott, mötesplatser, kultur, föreningsliv, handel och kommunikationer, men med en småskalighet som ger invånare och besökare känslan av trygghet och delaktighet. För att bli "Skandinaviens mest attraktiva stadskärna i vår storlek" behöver vi också bli mer öppna och toleranta mot nya företeelser och idéer.

Tolerans gör att människors kreativa sida kommer fram och vi får fler idéer, innovationer och entreprenörskap. Vi behöver också vara goda ambassadörer för vår stad och locka fler besökare.

Det behövs också fler, större och mer spännande upplevelser, gärna med internationell lyskraft.

Destinationsutveckling

Staden ska vara attraktiv för såväl boende som besökare. Då krävs en stadsmiljö som är trygg och tolerant, men också innehåller företeelser som lockar nyfikenheten och gör Jönköpingsborna stolta över sin stad. Det krävs en profil som väcker intresse och även lockar långväga besökare. Place Marketing är ett samlat begrepp för det som gör en plats/ort/stad känd för omvärlden. Destination Jönköping ansvarar för att bygga upp varumärket Jönköping och samverkar med Stadsbyggnadsvision 2.0 och utvecklingen av Stadens liv och innehåll.

Kulturvitalisering

Kulturaktiviteter utgör en viktig del i en vital stad. Kulturinstitutionerna har därför en självklar roll i staden, både på grund av sitt innehåll och som del av den fysiska stadsmiljön. Dessa bildar tillsammans med konserter och dansföreställningar, festivaler och andra arrangemang på gator och torg en helhet, som bidrar till människors upplevelse av staden. En mångfald av aktiviteter och evenemang med hög kvalitet gör Jönköping till en internationell upplevelsedestination. För att stärka vitaliseringen av staden behövs fler kulturella aktiviteter, exempelvis fler utomhusevenemang av olika karaktär och med en mångfald av aktörer. En tillåtande hållning till nya idéer och förslag till aktiviteter i olika delar av stadsrummet ger också en upplevelse av kreativitet och tolerans. Varje torg, plats eller bredare stråk i staden utgör en möjlighet för vitaliserande kulturaktiviteter. Det är därför av stor betydelse att sådana ytor får utrymme också i den framtida stadsstrukturen kring Munksjön.

Sjöarna

Vi har unika möjligheter att utveckla våra tre sjöar i stadskärnan, var och en på sitt sätt. Vättern lockar besökare från när och fjärran. Vi kan förstärka känslan av innanhav genom att utöka småbåtshamnen och få till stånd ett kallbadhus nära stadskärnan. Piren kan utvecklas ytterligare med ett utbud riktat till en bredare publik bl a ungdomar, genom glassbarer och caféer. Munksjön ska bli vår stadssjö och vara en spännande arena för en mängd olika aktiviteter som båtliv, tävlingar för bl.a rodd, festivaler och kulturevenemang. Aktivitets- och kulturvitaliseringsstrategin har tagits fram för att bl a utveckla aktiviteter runt sjöarna.

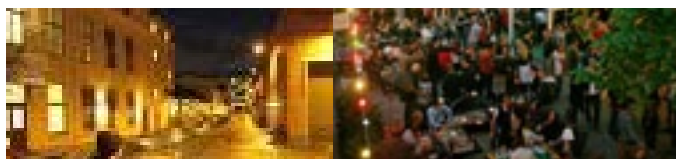
Trygghet

Känslan av trygghet – att kunna, vilja och våga vistas och röra sig fritt i staden under dygnets alla timmar – är av stor betydelse för stadens attraktionskraft och utveckling. Trygghet upplevs olika av olika grupper och individer, vilket behöver beaktas. Genom att möta varandra med tolerans och respekt skapas också en trygghet. Närvaro av människor i stadsmiljön är av betydelse för tryggheten. En tät stadsstruktur med korta kvarter ökar förutsättningarna. För att få människor att vistas i staden under dygnets alla timmar oavsett årstid behöver olika verksamheter och funktioner i staden blandas mer. Utökade öppettider innebär ökade förutsättningar för närvaro och rörelse i staden över dygnet. Det behövs också alternativa färdvägar och transportsätt till olika målpunkter i staden – inte minst säkra skolvägar – liksom attraktiva miljöer utmed stråken. Belysningen är viktig och ska utformas så att miljöerna känns trygga att vistas i. Ett Trygghetsprojekt har startats upp för att öka trygghetskänslan i Kärnan.

Att implementera kreativitet i en kommun

Mycket forskning har gjorts på städers attraktivitetskraft. Frågan är hur man får till stånd en förändring. En bra start är att identifiera läget och jämföra hur man ligger till med andra städer. En grundläggande förutsättning för att få till stånd en förändring är att den är väl förankrad med många intressentgrupper som arbetar mot samma mål.

En av de bärande idéerna för den växande Kärnan är att staden ska präglas av kreativitet, öppenhet och tolerans. Det krävs ett brett engagemang och en förankring bland många medborgare. Att hitta och identifiera de faktorer som bromsar denna utveckling kräver många möten, seminarier och workshops.

Bärande idéer för Stadsbyggnadsvisionen

- Kärnan ska ha en långsiktigt hållbar stadsutveckling; socialt, miljömässigt och ekonomiskt. Barnperspektivet och god tillgänglighet ska särskilt beaktas
- Kärnan ska utvecklas med en attraktiv stadsbebyggelse som innehåller både bostäder, service och arbetsplatser
- För att Kärnan ska få maximal attraktivitet krävs ett samspel mellan innehållet i dess södra del och stadskärnan samt med övriga stadsdelar i kommunen och med omlandet
- Stadens liv och innehåll ska präglas av kreativitet, öppenhet och tolerans
- Stadsstrukturen ska utformas med en skala som ger attraktiva, trygga och upplevelserika platser och stråk samt ge plats för rekreation och grönska
- En urban stadsstruktur som ger förutsättningar för hållbara kommunikationer ska utformas

Handlingsinriktade punkter för Stadens liv och innehåll

- Utveckla trygghetsupplevelsen i staden
- Utveckla Munksjön till en stadssjö med vattenkvaliteter och attraktioner
- Utveckla staden så att ytterligare mångfald blir möjlig
- Ta vara på stadens speciella karaktär och unikt

Kulturvärden

Historia

Området är starkt förknippat med Jönköping, som "tändsticksstaden" och är en viktig del av stadens identitet. Tändsticksområdet visar industrialismens genombrott i staden och dess uttryck i bebyggelsen.

Området är en komplett gammal industribebyggelse med både huvudkontor och verkstadsbyggnader. Byggnaderna har ett stort miljöbildande värde för staden.

Tändsticksfabriken etablerades i mindre skala redan 1845. Tre år senare byggdes en ny fabrik i Tändsticksområdet, nuvarande Tändsticksmuseet. Tändsticksmuseet är klassat som byggnadsminne sedan 1986.

1800-talets fabriksområden utgjorde slutna miljöer, som var inhägnade med höga plank och hade bevakade entréer. Tändsticksområdet vänder sin representativa sida mot Västra Storgatan och fabriken utgör en fond för de gator som löper nord-sydlig riktning.

Produktionen lades ned 1971 och Jönköpings kommun förvärvade området 1975. Från början var tanken att skapa ett nytt bostadsområde och i slutet av årtiondet ordnas en arkitektävling som visade hur industribyggnaderna kunde

ersättas. Det vinnande förslaget förverkligades dock inte och istället betonades vikten av att bevara industrimiljön. Byggnaderna började därför rustas upp.

Källor: "Tegel, gjutjärn och ångkraft, Jönköpings tändsticksfabriks byggnadshistoria" av Agneta Åsgrim Berlin samt projektarbete av Therese Granberg, CTH ht 2003

Byggnader

Hus 1 (F-huset*) - Tändsticksmuseum

Den enda återstående träbyggnaden från anläggningen som uppfördes 1848

Stomme: furutimmer

Fasad: Träpanel målad med grå oljefärg

Användningsområde:

Tändstickstillverkning, kontor, lägenheter, tryckeri, matsalar och bad för arbetarna vid fabriken samt slutligen museet. Byggnaden är lagskyddad som byggnadsminne.

Hus 3 (G-huset*) - Tändsticksfabrik

En sågtaksbyggnad i rött tegel som användes för att frigöra golvyta p.g.a. tillverkningens mekanisering. Ursprunglig byggnad uppförd 1881, 1950 tillkom en tillbyggnad i öst. Användes som tändsticksfabrik och lager.

Hus 14 (B-huset*)- Magasin

Byggnad i rött tegel som uppfördes 1875. Byggnaden användes dels som upplag av tändstickor, papper och råvaror och dels som reparationsverkstad, smedja och kontorslokaler.

Hus 31 (A-huset*) - Kontorsbyggnad

Byggnaden uppfördes 1873 och gavs en representativ arkitektonisk utformning. 1950 byggdes huset ut mot öster.

Hus 40 - Lokomobilhus

Liten putsad tegelbyggnad mellan kontorshuset och magasinet. Byggnaden användes för att värma upp kontorsbyggnaden och har även varit laboratorium, matsal, arkiv och förråd.

Hus 27, 30 (D-Huset*) Tändsticksfabrik

Byggdes 1869- 1907 enligt sågtandsprincipen. Byggdes om 1942 då vindsvåningar samt brandbalkonger tillkom. Byggnaden är av rött tegel och har används för att tillverka säkerhetständstickan "pantenten", torkhus och ammunitionstillverkning.

Hus 4,5 (D-huset*) Ångpanne- och maskinhus

Byggnaderna uppfördes 1901 och har en intressant interiör med polonceautakstolar och bibehållen travers. Byggnaderna hyste från början ångpannor och generatorer. Öppningen på vänstra gaveln togs upp under 50-talet för att få in tågtransport till det dåvarande snickeriet.

Hus 9 (C-huset*) Fabrikshus "Kölman"

Detta var det första stenhuset på området och uppfördes 1856, med tillkommande utbyggnader mellan åren

1900- 1909. Fasaderna är i gulmålad puts på huvudbyggnaden och rött tegel på utbyggnaderna. Byggnaden användes först för den första ångmaskinen och fabriksalar. Sedan blev hela huset en splintfabrik och för bearbetning av asptimmer.

Hus 21, 23 (C och E-huset)

Två långsträckta byggnader på var sin sida av Svalsticsgränd uppfördes 1857 för Strands väveri. Efter en brand byggdes de upp igen 1863 och kom då i tändsticksfabrikens ägo. Hus 21 användes för tillverkning av tändsticksetiketter. Hus 23 var först mekanisk verkstad och smedja, men rymde efter 1900 tändsticksaskstillverkning.

Hus 26 (E-huset*) Askfabrik

Byggnaden är klädd med rött maskintegel och har brandsäkra bjälklag. Byggnaden som uppfördes 1881 användes för att göra tändsticksaskar.

Hus 25, 50 (E-huset*) Packlårverkstad

Verkstaden byggdes i omgångar mellan 1886- 1917. Den senaste tillbyggnaden i söder är dock borttagen. Huset har en sågtakskonstruktion och användes för att tillverka packlårar för tändstickor samt innehöll stämpningsrum, sliprum och vaktrum.

Hus 11 (E-huset*) Ångpanna, Brandstation, Laboratorium

Byggnaden uppfördes 1879 och byggdes 1899 ihop med hus 23. Tio år senare fick huset en tredje våning och byggdes ut 1913 med en östlig del. Denna del fick i sin tur en påbyggnad 1933. Här fanns det ångpannor, ångmaskiner och en torkinrättning. I den östra delen fanns ett laboratorium och satsprovningsrum.

* Byggnadernas nuvarande beteckning, se s. 17

Omvärld

Det finns yttre samhällsfaktorer som kan ha stor betydelse för utvecklingen av Tändsticksområdet.

K som i kunskap

Vi går mot ett allt mer kunskapsorienterat samhälle, med stora krav på framtidens medarbetare vad gäller att hitta nya vägar, tänka kreativt och se komplexa sammanhang. De innovationsorienterade företagen ökar snabbt i tillväxt. Datorn är och förblir en nödvändighet och det blir allt viktigare att komma åt internet överallt där man befinner sig. I takt med att det blir enklare att utbyta information över nätet blir också infrastrukturen och tillgängligheten till internet allt viktigare.

K som i kreativitet

De kreativa näringarna, d.v.s företag orienterade mot skapandeprocesser ökar i Sverige och har hög tillväxttakt. I dag omsätter dessa näringar bra mycket mer än bilindustrin. I Jönköping har vi i och med Dreamhack ett av världens största spel- och digitala arrangemang. Ett upplevelsearrangemang som lockar nära 15 000 människor men som går de flesta jönköpingbor obemärkt förbi. På många orter runt om i Sverige pågår en omställning av

industri till upplevelsebaserade näringar. Vi ser också en ökad användning av det lokala samhällets förutsättningar och resurser. The Icehotel i Jukkasjärvi, Möbel- och Glasrikena i Småland, Film i Väst i Trollhättan är exempel på detta. Nya arbeten skapas som hjälper upp att stötta andra ekonomiska branscher. Flera av dessa utvecklingar äger rum på orter som tidigare var industriellt präglade. Genom omställning och innovation skapas nya möjligheter för dessa industrier att växa ihop med de nya näringarna. Jönköpingsregionens industriella prägel är en stark resurs att bygga vidare på.

K som i kulturarv

Att lyfta fram det lokala kulturarvet är ett signum för sk. creative cities och kulturhuvudstäder. Undersökningar visar vidare att en lyckad satsning på att synliggöra det lokala kulturarvet drar många besökare då det rätt tillvarataget blir attraktiva och dynamiska kvarter. Många framgångsrika satsningar på att förvalta kulturarvet ser vi i Storbritannien och i Ruhrområdet. Det kan även bli en dynamisk effekt när gammalt möter nytt på ett genomtänkt och finkänsligt vis. Men även i Sverige så är det en stads gamla kvarter som drar flest besökare utifrån.

Det är exempelvis ingen slump att så många lockas att besöka Gamla Stan i Stockholm, Industrilandskapet i Norrköping eller medeltidskvarteren i Vadstena.

Kulturarvet har fått en allt större betydelse i en samtid som drivs av framtidsfokus och utveckling. Jane Jacobs, känd skribent med fokus på stadsplanering, skrev redan på 60-talet: ”gamla tankar kräver nya hus – men nya tankar behöver alltid gamla hus för att växa”.

Kina eller Kaxholmen

Kina har i nuläget ca 20 % av världens BNP och det är en tillväxt som bara har inletts, i takt med att universiteten producerar miljontals doktorer och högskoleutbildade. Detta sätter krav på omvärlden att satsa på utbildning och lärande, men också att kunna tänka i nya banor och möta nya världar. Vi lever i en global värld och på internet möter många Jönköpingsbor dagligen människor från Kina, Indien, USA, Jordanien eller Argentina. Världen krymper och vi blir allt mer influerade av det globala. Men samtidigt sätts ett allt större fokus på det lokala och man talar om det globala samhället. Det blir viktigt för människor att gräva där man står men samtidigt vill man köpa internationell mat såväl som närproducerad.

K som i kultur

Ett rikt konst- och kulturliv är en stark dragare och attraktionskraft. Det skapar dynamik och puls till ett område och bidrar till ett områdes särskilda karaktär. Kultur skapar mötesplatser för människor i olika åldrar och med olika bakgrund och

är en kärna för kreativitet och innovation. Att ta del av och utforska kulturella uttryck skapar en känsla av sammanhang. Engagemanget kan se ut på olika sätt. Någon besöker en loppmarknad, någon ser på en ny samtidskonstutställning, andra dansar, spelar instrument, går på bio eller skapar ett spel. Kultur skapas där människor är och föds ofta i samspelet med andra. På många platser runt om i världen har en bra tillgång till mötesplatser och scener också skapat ett starkt, dynamiskt och attraktivt kulturliv. För att kunna växa som kulturutövare behöver det finnas platser att växa på, i takt med utövaren.

Framtiden möts i Tändsticksområdet

Tändsticksområdet har en stor potential och starka resurser att möta omgivningens krav och att utvecklas mot en framtid, då flera av framgångsfaktorerna redan finns.

- Ett unikt kulturarv
- Ett rikt kulturliv med många arenor
- Ett starkt föreningsliv
- Ett embryo till ett verksamhetskluster för de kreativa näringarna
- Betoning på närproducerat och vintage
- Ett vackert rekreationsområde
- En stor välbesökt loppmarknad som drar ner den globala världen till Tändsticksområdet
- Flera nya caféetableringar

Tändsticksområdet kan utvecklas till att bli en av Jönköpings mest spännande arenor.

Källor: Kairos future, SCB, Handlingsplan för kulturella och kreativa näringar - Regeringskansliet, Dataspelsbranschen, K-samhällets framväxt - Åke E Andersson

Inriktning för utvecklingen

”Stadens liv och innehåll ska präglas av kreativitet, öppenhet och tolerans”, är en av de bärande ideerna i Stadsbyggnadsvisionen. Följande idéer om inriktning har tagits fram i workshops och möten tillsammans med verksamma på Tändsticksområdet under våren 2009 inom arbetet med Stadsbyggnadsvisionens aktivitetsstrategi.

Kreativitet

Tändsticksområdet föreslås utvecklas till Jönköpings kreativa puls. Ett område med språngbräddor för kulturskapande, innovation och nyföretagande med särskild hänsyn till unga entreprenörer.

Genom ett ökat samarbete mellan exempelvis olika skolor, kommunen, näringslivet och Science Park skulle tillväxtmöjligheter kunna skapas, i ett område där allt är möjligt.

Vi har många och starka resurser i Jönköping inom kommunikation och media, digitalkultur, musik, foto, ljus, design, konst, dans och teater. I Tändsticksområdet skulle en länk mellan utbildning och entreprenörskap kunna växa fram - unik i avseende på samverkan och mångfald.

Ett myller av dels föreningsverksamhet och dels nya företag skapar ett starkt kreativt kluster i stan, men det kräver också en stark vilja och ambition för att genomföra. Om detta görs rätt skulle Tändsticksområdet kunna bli en grogrund för:

- 400 nya jobb inom de kreativa näringarna*
- en betydelsefull plats för möten, tankar och erfarenhetsutbyten
- ett regionalt centrum för kreativt utbyte

Mässor, möten och events där företag möter nya entreprenörer och genererar nya idéer bör vara en viktig pusselbit i ett skapa detta nya kluster.

Genom att fånga den entreprenörskraft och de nyskapande idéer som redan finns, kan de ge en draghjälp för områdets utveckling. Det måste dock skapas förutsättningar för detta med infrastruktur och plattformar i befintliga lokaler.

*Enligt rapporten ”Kulturens betydelse för den lokala tillväxten” av forskaren Lars Pettersson på IHH (Stadsbyggnadsvisionens rapport: Kartläggning av Jönköpings kulturella DNA) så saknar Jönköping ca 400 jobb inom den kreativa sektorn för att kunna mäta sig med andra svenska städer i jämförbar storlek och att detta har betydelse för vår attraktionskraft och tillväxt

*"Stadens liv och innehåll ska utvecklas så att ytterligare mångfald blir möjlig"****

Mångfald

Tändsticksområdet har redan idag en unik sammansättning av företag, föreningar, ideella och organisationer som speglar en stor bredd i åldrar och bakgrund. Det är något som måste tas om hand och lyftas fram.

Med satsning på redan befintliga resurser som Kulturhusets loppmarknad, engagerade aktörer i butiker och en ökad satsning på vintage och design skulle Tändsticksområdet bli ett fantastiskt rekreationsområde med folk-liv, shopping, dofter och smaker som lyfter Jönköping rakt in i en global värld med ett lokalt engagemang.

Detta kan utvecklas till en stark magnet som drar människor i olika åldrar och med olika bakgrund till området.

Att ta vara på denna mångfald bör vara en viktig aspekt när klusterbildning och nya verksamheter planeras in. Det är också viktigt att ta särskild hänsyn till barn och ungdomar och att aktiviteter och verksamhet för dessa målgrupper planeras in.

Rekreation

En av Tändsticksområdets unika kvaliteter enligt många tillfrågade är dess lugnande och rofyllda miljö. De gamla byggnaderna upplevs som en kontrast mot det hektiska gatulivet vid Juneporten och att den kulturhistoriska miljön upplevs som en lunga i staden.

Denna upplevelse bör, trots inriktning mot en större affärsverksamhet och ett starkare folk-liv inte byggas bort utan, tvärtom, tas tillvara och förstärkas. Här är ett varsamt omhändertagande av den kulturhistoriska miljön av stor vikt för att lyfta de unika värdena i området.

Ett bilfritt Tändsticksområde, tillsammans med ett caféliv, en rikare växtlighet och mötesplatser/platser för rekreation och lekfullhet bör kunna förstärka känslan av rofylldhet. Tändsticksområdet ska bli en välkomnande plats att bara vara på.

*"Ta vara på stadens speciella karaktär och unikheter"****

***Ur Stadsbyggnadsvisionens handlingsinriktade punkter för stadens liv och innehåll.

Aktörer

De aktörer som redan finns på området och de nya aktörer som kommer till bör förhålla sig till den profil som Tändsticksområdet har och som ska utvecklas.

Det är viktigt att ta hänsyn till områdets utveckling och attraktivitet, så att de nya verksamheter som tas in hjälper till att göra området dynamiskt och levande. Fler besökare skapar också bättre förutsättningar för de redan existerande hyresgästerna. Tändsticksområdet ska vara en attraktiv och levande kulturstadsdel för såväl jönköpingsbor som besökare. Det bör dock tas hänsyn till de redan idag befintliga verksamheterna så att området fortsätter att bli en dynamisk samlingsplats för alla grupper av människor och inte på sikt riskerar att utarmas på kreativa verksamheter. Dessa verksamheter är de som ger området sin särprägel även om de inte är köpstarka i förhållande till andra verksamheter.

Nya verksamheter som passar in på området är: Restaurang, inredning, bageri, florist, saluhall, butiker med inriktning på design och mode, vintage, ekologiska produkter, ungt företagande inom den kreativa sektorn, föreningsliv m.m. Lokaler i de attraktiva bottenvåningarna ska i första hand användas för affärsverksamhet. Verksamheter i övre plan, skulle kunna vara inkubatorsföretag/utbildning inom nya branscher som digitalkultur, konstnärlig ateljéverksamhet, mode- och design, arkitektur, belysning, musik, foto m.m. Nya och unga verksamheter som skulle kunna stötta och hjälpa upp varandra.

Det är viktigt att verksamheterna på områ-

det är aktiva och hjälper varandra att växa. För att etablera sig i området bör ett engagemang och en vilja att samverka vara ett grundläggande krav. Exempel på samverkan är gemensamma öppettider för affärsidkare och aktivt deltagande vid gemensamma arrangemang.

Boende är också ett viktigt inslag i Tändsticksområdet. Det finns redan idag ett antal studentbostäder och fler är under planering. Det är viktigt att få in fler boende i området för att området ska bli levande alla tider av dygnet.

Tändsticksområdet

Nuvarande byggnader och verksamheter

E -huset
Kulturhuset, Teaterbion och Nyfiket, Kontorsytor och viss affärsverksamhet i bottenvåningar samt Jönköpings Studentkår/ Akademin, Silvermed och Skaldjursgrossist

F -huset
Tändsticksmuseum

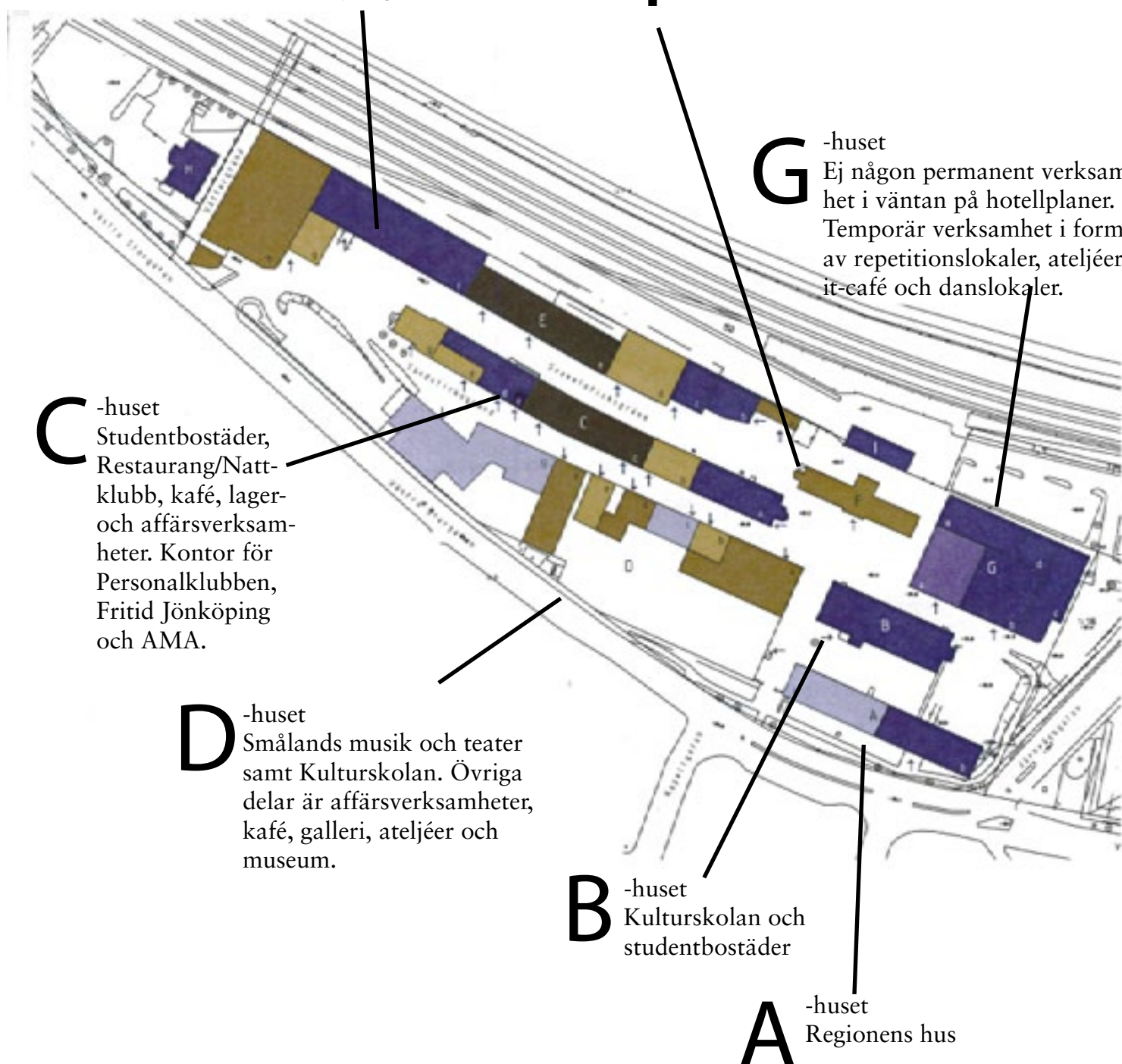
G -huset
Ej någon permanent verksamhet i väntan på hotellplaner. Temporär verksamhet i form av repetitionslokaler, ateljéer, it-café och danslokaler.

C -huset
Studentbostäder, Restaurang/Nattklubb, kafé, lager- och affärsverksamheter. Kontor för Personalklubben, Fritid Jönköping och AMA.

D -huset
Smålands musik och teater samt Kulturskolan. Övriga delar är affärsverksamheter, kafé, galleri, ateljéer och museum.

B -huset
Kulturskolan och studentbostäder

A -huset
Regionens hus

Riktlinjer för verksamheter

1) Förening för samverkan på Tändsticksområdet (FSG)

Verksamheter på området bildar tillsammans med Jönköpings kommun en förening för samverkan och gemensamma projekt. Alla verksamheter som är etablerade på Tändsticksområdet är behöriga att vara medlemmar i föreningen.

- Tekniska kontoret ska ingå med representant i föreningens styrelse och representant för de förvaltningar som anges i affärsplanen ska vara adjungerade.
- Föreningen ska hantera frågor som gemensamma arrangemang, introduktion för nytillkomna, anslagstavlor, information på hemsida, policy för gemensamma öppettider och gemensam marknadsföring och skötsel.
- Föreningen själv fastställer och administrerar medlemsavgiften.
- Allt eventuellt överskott som organisationen genererar ska gå till gemensamma intressen för Tändsticksområdets utveckling.

2) Gemensamma öppettider

För att verksamheterna på området ska kunna överleva behöver de stötta upp varandra genom att exempelvis ha gemensamma öppettider så att besökare vet när området är öppet. Därför föreslås följande rekommenderade öppettider för kommersiella verksamheter:

Butiker:
vardagar 11-18,
lördagar 10-15

Restauranger/Caféer:
vardagar 11.30-19,
lördagar 10-15

3) Tillvarata Tändsticksområdets unika värden

Tändsticksområdet är ett unikt kulturhistoriskt område i staden. Därför ställs krav på att alla hyresgäster följer uppsatta gestaltungsprinciper för området.

Exteriör

Områdets karaktär och inriktning ska tas tillvara. Det åligger alla verksamheter att anpassa utomhusmiljöer och utomhusserveringar så att de stilmässigt passar in i området. Val av utomhusmöbler, verandor och annan påverkan på utomhusmiljön ska ske i samråd med fastighetsägaren och följa den standard som finns för området enligt gestaltungsprinciperna med utgångspunkt från områdets historiska karaktär och gällande Stadsmiljöprogram.

Interiör

Även om inredningen i de respektive lokalerna naturligtvis anpassas till verksamhetens karaktär så bör den vara vald så att områdets karaktär tas tillvara och att interiören harmoniserar med den yttre miljön. Möbler och inredningsdetaljer bör också anpassas till områdets profil. Det är upp till varje hyresgäst att ta del av gestaltungsprinciperna.

Tillgänglighet

Så långt som möjligt ska lokaler och utomhusmiljö tillgänglighetsanpassas och enkelt avhjälpta hinder ska tas bort.

4) Informationspridning

Samtliga medlemmar i föreningen bjuds in av Tekniska kontoret till samtal om Tändsticksområdets utveckling minst en gång om året.

Fastighetsägaren informerar löpande representanterna i styrelsen för föreningen (FTS) om byggprojekt och andra yttre omstän-

digheter som har direkt inverkan på Tändsticksområdet och dess aktörer.

På samma sätt ska Tekniska kontoret snabbt bli underrättat om något inträffar på området eller bland verksamheterna som har inverkan på fastighetsskötsel och/eller ekonomi.

5) Engagemang och samverkan

Tändsticksområdet är ett unikt område med en blandning av många föreningsaktiva, boende, affärsinnehavare och andra verksamheter. Områdets kulturella inriktning ska stärkas och detta bör alla verksamheter hjälpas åt med.

Det är en angelägenhet för alla verksamheter att Tändsticksområdet utvecklas med liv och innehåll. Därför bör alla vara engagerade i den gemensamma utvecklingen och att med så stort deltagande som möjligt gå på de möten och informationskvällar som anordnas.

Riktlinjer för verksamheter

Engagemang i gemensamma arrangemang

Delaktighet och engagemang i gemensamma större arrangemang uppmuntras för affärsverksamheter och för utåtriktade föreningar i området. Samverkan om mindre aktiviteter bör ske en gång i månaden för att stärka områdets liv och innehåll. Föreningen bestämmer och samordnar gemensamma aktiviteter och arrangemang.

Stöd varandras verksamheter

Genom att stärka områdets kulturprofil kan många verksamheter stödja varandra. Detta gäller inte minst samverkan mellan det ideella föreningslivet och affärsverksamheter på området. Den lokala kvartersrestaurangen skulle kunna visa konst av en lokal konstnär, musikarrangemang med lokala musiker kan ske på torget i anslutning till gemensamma aktiviteter, en affärslokal skulle kunna vara en bra plats för en teaterupplevelse o.s.v.

6) Värdskap

Såväl affärsinriktade verksamheter som föreningsverksamheter ska vara öppna för nya människor att besöka eller att delta i. Det är viktigt för områdets attraktivitet att en besökare möts av ett bra bemötande och en professionalism. Alla verksamheter ska tillsammans stötta varandra med att vägleda besökare och kunna berätta om området. Alla verksamheter i området ska vara bra ambassadörer för Tändsticksområdet.

7) Marknadsföring

Genom föreningen (FTS) planeras gemensamma marknadsföringsinsatser. Detta gäller exempelvis annonsering inför arrangemang.

Hemsidan ska uppdateras regelbundet med olika aktiviteter.

Anslag på informationstavlor på området ska ses över och uppdateras regelbundet. Det är viktigt att de alltid innehåller aktuell information.

Representanter för marknadsföringsordning bör utses bland medlemmarna i föreningen (FTS) och blir ansvariga för att sammanställa gemensam information och marknadsföringskampanjer samt för att rensa informationstavlorna på området.

8) Skötsel

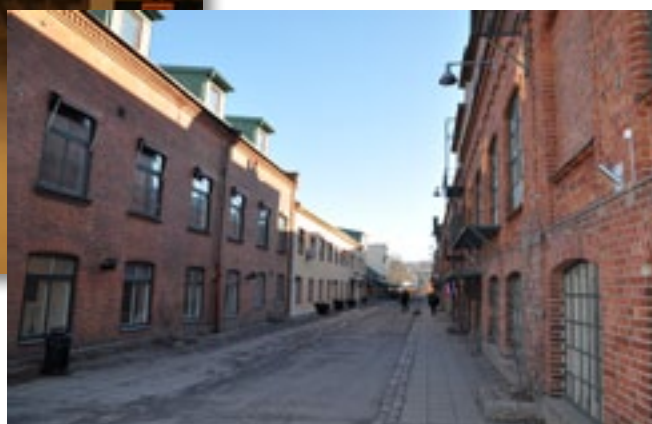
Alla verksamheter är ansvariga för att det dagligen ser städat och prydligt ut utanför den egna lokalen. Eventuell skadegörelse eller annan åverkan rapporteras alltid till hyresansvarig på Tekniska kontoret. Om möjligt ska skadegörelsen fotograferas eller på annat sätt dokumenteras om det skulle bli ett rättsligt ärende.

Hyresgästerna hjälps åt att hålla området i ordning. Tekniska kontoret är ansvarig för övergripande områdesskötsel.

Utomhusserveringar och utemöbler ska tas ned under säsong då de inte används.

9) Trygghet

Trygghetsarbete sker kontinuerligt med representanter från Tekniska kontoret, föreningen (FTS) och från RIA-center, som ligger i anslutning till området, i samråd med Lokala brottsförebyggande rådet.

Uthyrningspolicy

1) Förmedling av lediga lokaler

Lokaler som blir lediga ska förmedlas av Tekniska kontoret till intressenter enligt inriktningen för Tändsticksområdets utveckling. Om ingen given lämplig intressent finns sätts annons ut. Bedömning görs utifrån Affärsplanens riktlinjer.

Lediga lokaler ska endast hyras ut till aktörer som har intresse av att utvecklas i Tändsticksområdet och med Tändsticksområdet.

2) Bottenvåningar: Affärslokaler med skyltfönster

Affärslokaler i bottenvåningarna ska hyras ut till öppen verksamhet som lockar en allmänhet att besöka verksamheten. Företräddelsevis bottenvåningarna i D och C-husen på Tändsticksgränd, men även lokaler i E-huset på Svavelsticksgränd. Sluten verksamhet som kontorsverksamhet ska inte etableras i dessa lokaler.

3) Bottenvåningar: Affärslokaler utan skyltfönster

Lokaler med mindre fönster kan, utöver butiksverksamhet användas för serviceföretag som frisör, hudvård etc. Företräddelsevis bottenvåningar i E-huset alt. på övervåningar.

4) Övervåningar:

Övervåningarna på Tändsticks- och Svavelsticksgränd kan användas för kontor, föreningslokaler och bostäder enligt de prioriterade verksamheterna och den blandning som eftersträvas på området. Verksamheterna ska ge ett mervärde till området i form av utvecklingspotential, nytt entreprenörskap, marknadsföring, besökare, boende, stärka konst- och kulturprofilen, föreningsengagemang eller mångfald

5) Omlokalisering

För att stärka köpkraften och attraktiviteten i området bör man se över möjligheten att omlokalisera de befintliga verksamheterna i bottenvåningarna, som inte har en öppen verksamhet.

6) Blandning 24/7

Området bör utvecklas med en tanke på att kunna inhysa boende, arbetsplatser, föreningsliv, restauranger och affärslokaler på en samlad yta. Det långsiktiga målet är att skapa ett levande och tryggt område under dygnets alla timmar, alla dagar i veckan.

7) Prioriterade verksamheter

Prioriterade hyresgäster är butiker och verksamheter som inriktar sig på att förmedla upplevelser -exempelvis inom mat, mode, design, konstnärliga yrken, florister, vintage/second hand, livsstil/träning och inredning och bostäder - i vissa byggnader. Unga entreprenörer bör lyftas fram. Detta skulle exempelvis kunna ske genom samlokalisering av olika verksamheter som tillsammans bildar ett stöttande kluster. Det innebär att köpstarka intressen ibland måste bromsas då det är andra värden som ska lyftas fram.

Gestaltungsprinziper

Gator

Markbeläggningen görs mer enhetlig, i stil med områdets karaktär. På Svavelsticksgränd anläggs en gång- och cykelväg i asfalt. Denna ramas in med smågatsten och plattor så att karaktären på Svavelsticksgränd blir snarlik Tändsticksgränd. I detta ska tillgänglighetsaspekter beaktas.

Svavelsticksgränd får markbeläggning i samma stil som Tändsticksgränd

Exempel på grön inramning i Knäppingsborg

Planteringar mjukar upp de slutna fasaderna och skapar en rumslighet. Planteringarna ska vara avskalade, som passar den industriella karaktären: växter i krukor eller särskilda planteringskärl samt klätterväxter på fasader som är tillräckligt tåliga. Förslagsvis Rådhusvin och rosor där det är tillräckligt bra klimat. Enkla perenner, kryddor eller gräs i planteringskärl.

Träd och Planteringar

Träd planteras på Tändstickstorget, i stråket mot Västra Storgatan och längs med Svavelsticksgränd. Träden på Tändstickstorget skapar en fond som ger utrymme för utemöbler och uteservering.

Bärfria körsbärsträd

Enkla planteringar

Skyltning av verksamhet

Karaktären på de verksamhetsskyltar som har tagits fram för området ska följas. Det innebär nedhängande plåtskyltar från en enkel upphängningsanordning. Upphängningsanordningen anpassas efter områdets profilmaterial och gestaltungsprogram.

På putsade eller målade fasader kan skylten bytas ut mot en påmålad fasadtext som skyltar verksamheten. Typsnittet ska vara samma som tas fram i profilmaterialet och åtgärden beställs efter samråd med Tekniska kontoret. Ingen som inte har tillstånd och klartecken från ansvarig från Tekniska kontoret får sätta upp skyltar.

Nedan följer exempel på godkända skyltar, dels från Tändsticksområdet samt exempel på fasadtext i Knäppingsborg, Norrköping

Hängande skyltar

Exempel på fasadtext

Det finns en del undantag från denna skyltpolicy som inte kommer att åtgärdas, då de stärker områdets olika historiska skeden, men eventuellt nya undantag tas fram i samråd med Tekniska kontoret och ska främja områdets karaktär eller förstärka områdets profilområden som ett spännande kulturområde i Jönköping. Exempel på undantag från skyltpolicyn som kommer att vara kvar:

Undantag

Informationsskyltar, anslagstavlor

Nya entré och informationsskyltar sätts upp i enlighet med det framtagna profilmaterialet. Nya anslagstavlor, som går i samma stil som entré- och informationsskyltarna, sätts upp.

Belysning

Den nuvarande belysningen har tagits fram i samarbete med Phosphoros 2007. Den belysningen förstärker områdets industriella karaktär.

Effektbelysning

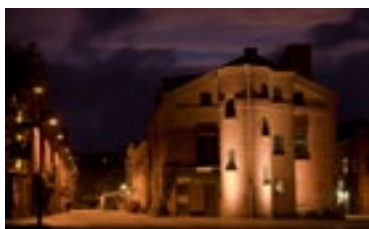

Fasadarmaturer

Gestaltungsprinciper

Effektbelysning

På vissa platser lyftes den kulturhistoriska miljön fram med armaturer som förstärker den äldre miljön, ex. Jönköpingslyktan. De gamla armaturerna sitter kvar men byts ut då de är uttjänta.

Belysningen bör förstärkas med effektbelysning på skyltar och vid entreer. Belysningen kan komma att förstärkas på ytterligare några ställen i enlighet med det trygghetsarbete som görs på området.

På vissa ställen skulle belysningen kunna få en konstnärlig funktion och utsmyckning för att förstärka områdets karaktär.

Belysningsprogrammet för Tändsticksområdet ska även i fortsättningen anpassas med den kulturhistoriska miljön och kopplas samman med det kommande Belysningsprogrammet för Jönköpings kommun.

Jönköpingslyktan

Fasadbelysning

Pollare, Bommar

Pollare och bommar ska vara väl anpassade till den kulturhistoriska miljön och vara av gedigna materialval som gjutjärn, trä och sten med industriell karaktär.

Ex. pollare Norrahammar no.1
Norrahammars bruk

Exempel på pollare

Uteserveringar

Uteserveringarna ska följa kommunens stadsmiljöprogram. Staketet/avskärmning ska anpassas till Tändsticksområdets kulturhistoriska industriella karaktär och vara godkända ur ett tillgänglighetsperspektiv. Staket, solskärmar och andra fasta installationer ska ha diskreta färger i stadsgrönt RAL 6008, trä eller mattsvart.

Uteserveringar som inte används året om ska plockas ned efter varje säsong, då det förenklar rengöring av området och förhindrar ett skräpigt intryck. Uteserveringarna får inte användas som förråd eller uppställningsplats utan ska hållas i ordning. Varje näringsidkare ansvarar för skötsel och rengöring på sin uteservering. Jönköpings kommun ansvarar för renhållning av gatan övriga tider på året - när uteserveringen är nedplockad.

Möblerna ska vara av bra kvalitet och i enlighet med områdets karaktär och stadsmiljöprogrammet. Material som trä och metall i diskreta färger som natur, mörkt grön och svart. Plastmöbler är i regel ej tillåtna, men undantag kan ges utifall att de önskade utemöblerna är av god kvalite i avseende design eller förstärker ett konstnärligt uttryck. På samma sätt kan vissa avvikande färgskalor i undantagsfall också tillåtas efter bedömning och plats. Särskilda önskemål tas upp med tillståndsutfärdaren och ansvarig på Tekniska kontoret.

Planteringskärl

Bänk Spån­hult

Bord Spån­hult

Soffa Spån­hult

Exempel på uttryck som följer Stads­miljöprogrammets rekommendationer

Dörrar och fönster

Tändsticksområdets kulturhistoriska karaktär tas tillvara och därför ska alla nya dörrar och fönster följa samma utformning. Så långt som möjligt ska originalfönster bevaras- med isättande av tvåglasfönster från insidan för isolering. Färgskalorna med mörkt grönt och engelskt rött ska följas.

Originalfönster

Ex. på grön dörr med småglasrutor

Offentlig möblering

Fasta utemöbler som soffor, bänkar, planteringskärl ska vara i en stil som passar in med områdets kulturhistoriska värde. Serien Spån­hult från Norrahammarsbruk, som har fastställts för Tändsticksområdet, ska vara vägledande och kompletteras. Dock kan några förändringar ske för en bättre hållbarhet. På vissa platser, där man söker en enklare industriell karaktär kan utemöbler i ett mer modernt utförande användas. Dessa kommer då tas fram i enlighet med profilprogrammet.

Åtgärder: fysisk gestaltning

Entréer

Informations och entréskyltar

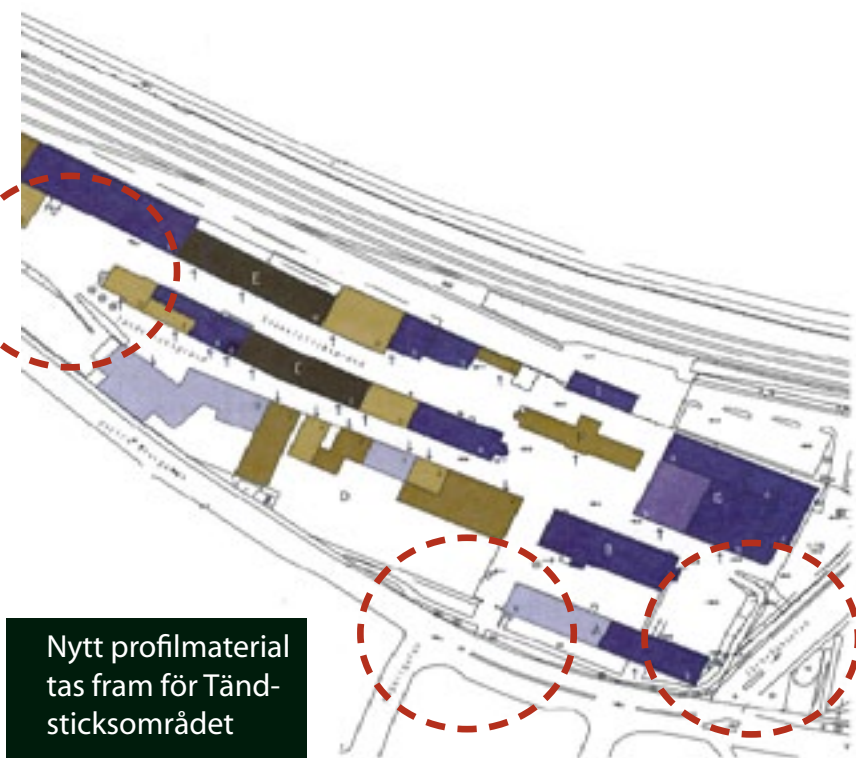
Entréerna synliggörs tydligare med nya belysta skyltar som förstärker Tändsticksområdets profil. Skyltarna ska följa det profilkoncept som tas fram för området.

De nuvarande verksamhetsskyltarna mot öster tas ner.

Skyltar med information om området sätts upp vid entréerna.

Nya anslagstavlor sätts upp i enlighet med det nya profilmaterialet.

När: jan 2012 - maj 2012

TÄNDSTICKSOMRÅDET JÖNKÖPING

Gångbro mellan hus A och B

Den påbyggda gångbron mellan hus A och B från 1944 ska renoveras och målas om. Den nuvarande skylten med tändstickan tas ned och en ny, enligt profilkonceptet, sätts upp.

När: jan 2012 - maj 2012

Huvudentrén

Tändsticksområdets huvudentré mot söder vid D-huset öppnas upp. Grindarna ställs upp. Planteringar sätts ut för att hindra biltrafik in i området. Denna entré bör också förstärkas

genom belysning då det är denna entré som i första hand kommer att ansluta mot västra centrum då den östra entrén stängs av vid kommande byggnadtioner.

Förstärkning av den södra entrén

Belysning

Entréerna till området förstärks med skylt-/effektbelysning. Där det fortfarande är mörkt och skymd sikt ska belysningen ses över och förstärkas. Detta sker efter rekommendationer från trygghetsvandringar på området.

När: Trygghetsvandringar okt 2011

BelysningsÅtgärder: jan 2012- okt 2012

Tändstickstorget

Tändstickstorget ska fungera som en mötesplats och en förlängd entré in i området.

Planteringar

För att rama in torget och skapa en mer ombonad utomhusmiljö att stanna upp på planteras körsbärsträd. Dessa ska planteras så att de inte stör Tändsticksmuseets fond från den södra entrén - utan förstärka entrén och knyta ihop torget med entrén. Miljön förstärks med rosplanteringar i de ljusa lägena och/eller klätterväxter.

När: feb 2012 -maj 2013

Offentlig möblering

Utomhusmöbler som soffor, bord och papperskorgar enligt gestaltungsprinciperna placeras ut så att det blir platser för att sitta ner, vila eller fika. Kaféets utomhusservering ska anpassas till torgmiljön.

mar 2012- jun 2012

träd

Trivsamt och rumslig utomhusmiljö på Tändstickstorget

rosor

Fasad/Entré C-huset

C-husets entréparti mot torget putsas och målas mattsvart alt. mörkt grön. Förslagsvis samma färg som gångbron. Entrén ska anpassas till den kommersiella verksamheten som är där genom ommålning av dörrar, och skyltning.

När: t.o.m. jan 2012

Entré C-huset

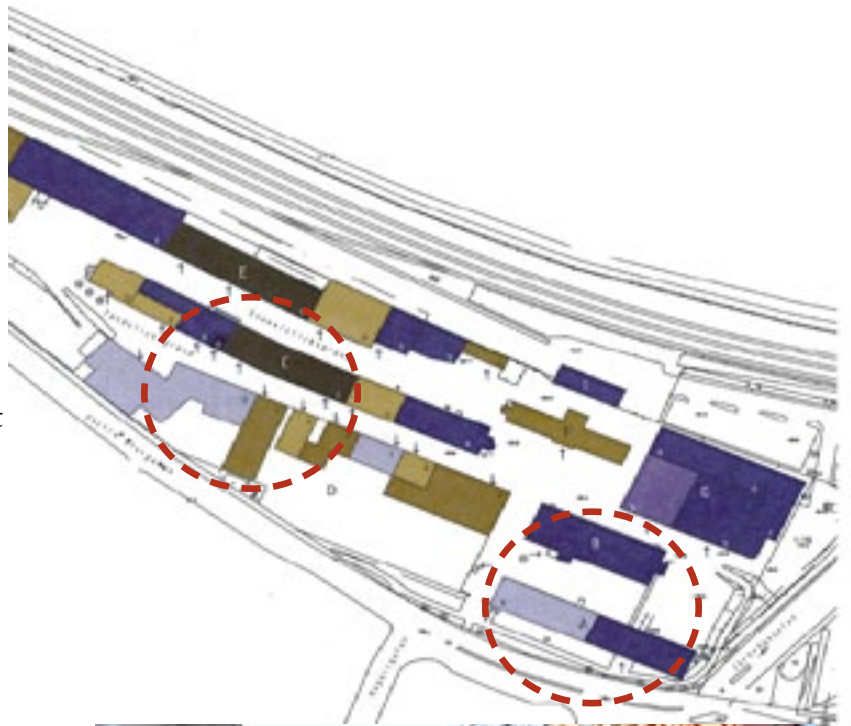
Åtgärder: fysisk gestaltning

Plats mellan A och B-huset

Utomhusmiljön mellan A- och B-huset utgör en del av områdets entré och ligger nu som en gränd eller bakgård mellan östra och södra entrén.

Denna plats åtgärdas med mycket grönt och växter, utemöbler, papperskorgar och förstärkning av belysning. En konstnärlig gestaltning skulle kunna passa på detta område. En fast cykel-parkering åtgärdas och en inbyggnad av sopkärl för A-huset. När verksamheterna i D- och B-huset förändras så kommer denna plats utgöra ett värdefullt grönt tillskott i utomhusmiljön på Tändsticksområdet.

När: jun 2012- jun 2013

Nuvarande utseende mot östra entrén

Tändsticksgränd

Svavelsticksgränd och torget utanför Kulturhuset

Svavelsticksgränd lyfts fram med ny markbeläggning, växter och uteserveringar. Samma regler för uteserveringar gäller hela området. Svavelsticksgränd och torget "städas upp" så att det ser lugnare ut och smälter ihop med området.

Gång- och cykelstråk

Svavelsticksgränd kommer att byggas om till gång- och cykelgata. Markbeläggningen anläggs i samma stil som Tändsticksgränd för att skapa ett enhetligt uttryck. I samband med det byggs en ny cykelparkering med cykelställ. De befintliga parkeringsplatserna tas bort.

När: jan 2012- maj 2013

Planteringar

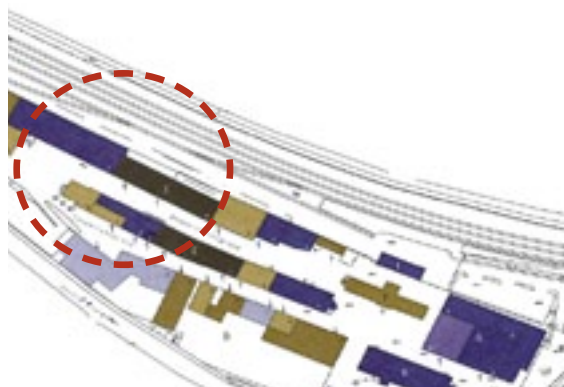
På Svavelsticksgränd planteras en allé med träd för att mjuka upp den industriella miljön. Klätterväxter som rådhusvin kan ytterligare förstärka inramningen av gatan.

När: Vår, sommar 2013

Aktivitetstorg

Utanför Kulturhuset tas Boulebanan bort och ett aktivitetstorg skapas, med schackbräde i markbeläggningen, en hopphage för barn och kombinerad klätter- och aktivitetsskulptur. Kulturhuset ansvarar för utlåning av schackpjäser mot pant.

När: jan 2012 -jun 2013

Svavelsticksgränd innan åtgärder

Planteringar

Nytt gång- och cykelstråk

Exempel på utomhusschack

Åtgärder: logistik

Transporter

Pollare och Bommar

I anslutning till Tändsticksgränd och Svavelsticksgränds anslutning till Tändsticksområdets västra torg sätts bommar upp för att stoppa obehörig trafik att köra in och parkera på området.

När: jun 2011- feb 2012

Varutransporter

Bommarna är uppställda för varutransporter vardagar mellan kl 07 och 11. Övriga tider får verksamheterna i området själva öppna för eventuella transporter.

När: Fr.o.m. juni 2011

Parkeringar

En besöksparkering med möjlighet att parkera i två timmar skapas i områdets västra del på befintlig parkeringsyta.

Parkering för hyresgäster sker utanför området alt erbjuds att hyra i ett parkeringshus 800 m från Tändsticksområdet.

De befintliga parkeringarna på Svavelsticksgränd tas bort så att ett GC-stråk möjliggörs genom området och att verksamheter på Svavelsticksgränd får möjlighet att kunna ha uteserveringar.

När: maj 2011

Sopor

Soprum/sorterbyggnader/soptunnor i anslutning till området byggs in bättre och döljs.

Ett bättre tillslutet system för sopor och matrester anläggs och säkras mot råttor och andra skadedjur.

När: jan 2012 - jun 2014

Åtgärder: samverkan

För att området ska kunna utvecklas på ett bra sätt krävs ett kluster med verksamheter som samordnar sig, både för att underlätta för besökaren, men också för att kunna bli attraktiva dragare mot nya besöksgrupper. Därför föreslås rekommenderade gemensamma öppettider, aktiviteter och samordning. Dessa åtgärder föreslås gälla 2011-2013

Verksamheter

Medverkan i aktiviteter på området

Föreningen för Tändsticksområdets samverkan arrangerar årliga aktiviteter på området. Mindre aktiviteter som ex. tipspromenader, mindre uppträdanden, julpyntning och kampanjveckor anordnas av verksamheterna på området. Större aktiviteter görs i samordning/samverkan med andra aktörer såsom Kultur Jönköpings kommun, Fritid Jönköping och Jönköping City.

Mindre aktiviteter bör ske en gång i månaden och större ca fyra gånger per år för en kontinuitet. Föreningen FTS marknadsför. När: från jan 2012

Ansvarig: Föreningen för Tändsticksområdets samverkan

Exempel på gemensamma aktiviteter:

Utomhusmarknad

Samverkan kring att förstärka utomhusmarknadskonceptet på Tändsticksområdet under sommarhalvåret.

När: test under vår-sommar 2011, för att se om det kan permanentas som regelbunden

aktivitet under 2012-2014.

Ansvarig: Föreningen för Tändsticksområdets samverkan

Matfest/kräftskiva

För att stärka upp och synliggöra de aktörer som finns på området kan en årlig matfest arrangeras.

Ungdomsarrangemang

Varje år bör minst ett arrangemang riktas med ungdomar som huvudsaklig målgrupp. Arrangemanget bör samordnas med de kommunala förvaltningar som arbetar med ungdomsfrågor och fokusera på ungdomars deltagande, kreativitet och skapande med olika prova-på- verksamheter och kulturskapande aktiviteter för ungdomar utan tidigare förkunskaper.

Jul på Tändsticksområdet

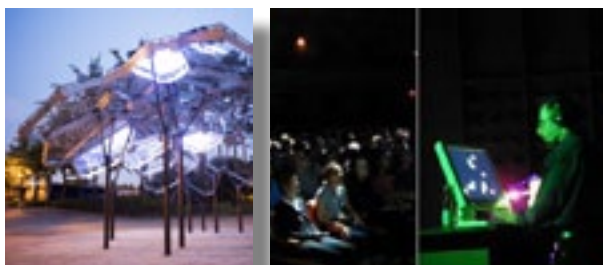
En traditionell julmarknad arrangeras i samverkan med alla verksamheter på området.

Åtgärder: samverkan

Digital konst och ljus

Ett sätt att lyfta fram de unika byggnaderna är att synliggöra dem med ny teknik. Kanske kan Tändsticksområdet utgöra en fond för att, med digital teknik, projicera ljus, konst, musik och filmer? Detta bör samordnas med andra aktiviteter för Digitalkultur i Jönköping.

ceptet.

När: jan 2012

Ansvarig: Föreningen för Tändsticksområdets samverkan

Marknadsföring mot besöksnäring

I samverkan mellan Tekniska kontoret, Destination Jönköping och verksamheter på området upprättas en plan för marknadsföring mot en besöksnäring och material produceras.

När: Inför sommar 2012- 2014

Ansvarig: Destination Jönköping i samverkan med Tekniska kontoret och Föreningen för Tändsticksområdets samverkan

Marknadsföring

Marknadsföringskoncept

En ny enhetlig logotyp och profilmaterial för annonser och hemsida beställs.

När: jan 2012

Ansvarig: Tekniska kontoret

Hemsida

En hemsida för området samordnas med Destination Jönköping och sköts gemensamt med uppdateringar från föreningen (FTS). På hemsidan läggs även lediga lokaler och större utvecklingsprojekt ut.

När: start våren 2012

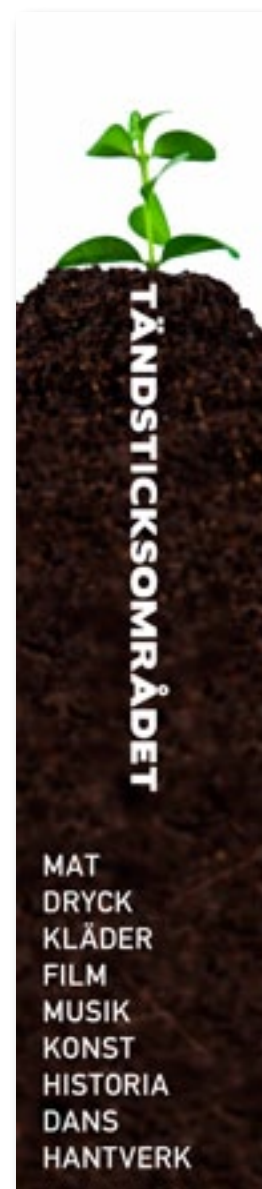
Ansvarig för framtagande:

Tekniska kontoret

Ansvarig för drift: Föreningen för Tändsticksområdets samverkan

Månadsannonsering

De största aktiviteterna varje månad läggs in på hemsidan och annonseras i press utifrån det framtagna marknadsföringskon-

Samordning

Samordnare

För att samordna verksamheter, aktiviteter och arrangemang i området vore det värdefullt med en samordnare - som tillsammans med Föreningen för Tändsticksområdets samverkan (FTS) arbetar med att få igång aktivitet i området. Samordnaren skulle stödja föreningen med utskick, drift av hemsida och tillverkning av annonsmaterial.

Samordnaren skulle arbeta i nära samarbete med Jönköping City och ska vara med i Aktivitetsstrategins samordningsgrupp. Samordnaren skulle möjligen också kunna ha en stödjande funktion för Kulturhusets utåtriktade verksamhet.

Aktiviteter

Aktiviteter och arrangemang

Ett arbete för kommunalt arrangerade aktiviteter för barn och ungdom samt vuxna ska sättas igång och samordnas med Stadsbyggnadsvisionens Aktivitetsstrategi 2011-2013, för att hjälpa upp områdets aktivitet och attraktivitet. Dessa ska också samordnas med aktiviteter arrangerade av Föreningen för Tändsticksområdets samverkan.

Ansvarig: Kultur Jönköpings kommun, Fritid Jönköping och Kulturskolan i samverkan med Föreningen för Tändsticksområdets samverkan och Aktivitetsstrategins samordningsgrupp.

När: 2012-2014

Tillfälliga utställningar

De lokaler som står tomma kan användas för tillfälliga utställningar, mini-mässor och föreningsaktiviteter när behov och intresse dyker upp.

När: jan 2012 - 2014

Ansvarig:

Tekniska kontoret i samverkan med Kultur Jönköpings kommun, Fritid Jönköping, Stadsbyggnadsvisionen, Organisationen för Tändsticksområdets samverkan och Destination Jönköping.

Åtgärder: samverkan

Utställning om Tändsticksområdets utveckling

När utvecklingsprojektet startar upp så ska det gå att följa på Tändsticksområdet. Därför görs ett par flyttbara vepor som beskriver denna utveckling. Till en början används lokaler i befintliga verksamheter, exempelvis på Tändsticksmuseum. Denna skulle även kunna flyttas till en tom lokal i området - eller komplettera någon hyresgästs verksamhet.

Ansvarig: Tekniska kontoret i samverkan med Föreningen för Tändsticksområdets samverkan

När: juni 2011-juni 2013

Workshop

Hur fortsätter vi utvecklingen på Tändsticksområdet och hur håller vi ihop inriktningen? Det finns ett tryck på lokaler från det lokala kultur- och föreningslivet. Det finns behov av dans- och teaterlokaler och scener. Det pågår samtidigt ett arbete för att skapa förutsättningar för kulturella- och kreativa näringar att växa i Jönköping. Jönköping behöver förbättra en kulturell infrastruktur för att inte tappa utövare till andra städer. Det finns ett behov av att överbrygga glappet mellan amatörer och professionella. Skulle dessa verksamheter kunna samverka och skulle det i så fall gå att finansiera? Går det att hitta bra lösningar?

Workshopen anordnas förslagsvis inom ramen för Stadsbyggnadsvisionens utvecklingsprojekt om kreativa näringar som leds av Destination Jönköpings tillsammans med Stadskontoret, Tekniska kontoret, Kultur Jönköpings kommun och Fritid Jönköping och Science Park.

Tid: jan 2012 - maj 2012

TÄNDSTICKSOMRÅDET JÖNKÖPING

Kulturmiljö

För att ta tillvara den unika kulturmiljön och hur ombyggnationer och eventuella nybyggnationer inne på området ska hanteras behövs en dialog med byggnadsantikvarier och kulturhistorisk expertis, vilka bör vara med i framtida förändringsprocesser.

Detta för att områdets karaktär ska säkerställas på sikt. Det ställer höga krav på material och kunskap, men i gengäld bevaras områdets unika värden.

Ansvarig:

Tekniska kontoret

Texter - om inget annat anges- är skrivna av Kristin Nilsdotter Isaksson (Stk) i samverkan med projektgruppen för Tändsticksområdets liv och innehåll och verksamheter på Tändsticksområdet.
2011-03-24

TEKNISKA KONTORET
Tändsticksområdet Affärsplan 2012-2014
inom ramen för Stadsbyggnadsvision 2.0
www.jonkoping.se/stadsbyggnadsvisionen

**JÖNKÖPINGS
KOMMUN**

Ljuset vid Vättern